

O praktičnem pouku učenk na šolah za medicinske sestre

V opisu poklicnega profila medicinske sestre je napisano: »Medicinska sestra je poklic, katerega dejavnost je človeško življenje in zdravje, ter profil zdravstvenega delavca, za katerega je značilno strokovno intelektualno in ročno oziroma fizično delo, pri čemer le-to v vsaki nalogi terja tudi intelektualno strokovno aktivnost in znanje«.

In dalje: »Teoretično znanje je osnova za opravljanje praktičnih nalog in hkrati za razumevanje človekove osebnosti ter njegovih zdravstvenih problemov, tako v zdravju kakor bolezni; prav zato je praktično delo nujno neposredno povezano s teoretičnim znanjem. Značilno za izobraževanje medicinskih sester je, da se praktični pouk razdeli na vaje v kabinetu pred praktičnem poukom v resnični življenjski situaciji na delovnih mestih zdravstvenih delavcev. ‚Učni objekt‘ je zdrav in bolan človek, kar terja posebno metodiko praktičnega pouka. Posebne so tudi učne situacije, ki jih je treba v šolskem programu dinamično načrtovati in izkoristiti, ker so pogojene z dinamiko tako v bolnišnični kakor izvenbolnišnični zdravstveni službi.

Tako teoretični kot praktični pouk mora biti integriran z vzgojo k delovnim navadam in k etični trdnosti.«

Po vsem tem je šola za medicinske sestre dolžna ustvariti za učnovzgojno delo takšne pogoje, ki bodo omogočali osvajanje solidnega temeljnega teoretičnega znanja, povezanega s pridobivanjem praktičnih veščin, pri čemer je vzgoja k etični trdnosti in k spoštovanju človekove osebnosti nepogrešljiva.

Ne da bi hoteli nasilno ločevati teoretični pouk od praktičnega, ugotavljamo, da ima prvi vsaj po številu pedagoških ur v predmetniku sestrskih šol prednost. Ne le to dejstvo, ampak tudi drugi razlogi nas obvezujejo, da se nadvse sistematično ukvarjamo tudi s kvaliteto praktičnega pouka.

Učnovzgojni smotri, ki jih zasledujemo pri praktičnem pouku, so naslednji:

- učenke se v resnični življenjski situaciji na delovnih mestih zdravstvenih delavcev učijo spoštljivih odnosov do zdravih in bolnih ljudi;
- učenke si pridobivajo delovne navade in praktične veščine iz nege bolnika;
- urijo se v medicinsko-tehničnih opravilih;
- vključujejo se v opazovanje, merjenje in registracijo fizioloških in patoloških pojavov pri bolnikih;
- sodelujejo pri zaposlitvi in razvedrilu bolnikov;
- vključujejo se v zdravstvenovzgojno delo;
- spoznavajo se s teamskim delom.

Praktični pouk poteka v okviru učnega načrta. Medicinska sestra — učiteljica pa smotno in spretno, pač glede na dinamiko in kazuistiko učne baze za praktični pouk skrbi za realizacijo t. im. časovne razporeditve učne snovi. Tako pravim zato, ker izraz časovna razporeditev učne snovi ne ustreza. Opravljanje te naloge zahteva od medicinske sestre — učiteljice visoko strokovno raven, znanje o medsebojnih odnosih, dalje organizacijsko sposobnost, doslednost in vztrajnost, da delo izpelje strokovno neoporečno in taktno. Vsaka učna slika ali enota mora vsebovati vse tiste elemente, ki so za razumevanje in sprejemanje znanja bistvenega pomena. Njeno delo mora pozitivno vplivati na bolnike, ki jih neguje, in na učenke, ki jih uči in vzgaja. Gotovo je vsako njeno dejanje kritično ocenjeno od bolnikov, učenk in zdravstvenih delavcev na določeni učni bazi za praktični pouk.

Aktivno sodelovanje pri praktičnem pouku zahteva delavne, disciplinirane in kritične učenke. Učenke se praktičnega pouka vesele. Vendar ni to tisto brezskrbno veselje brez nalog, ampak vedno tudi glasno razmišljanje o tem, kako bodo premagale prve težave v navezovanju stikov z bolniki in zdravstvenimi delavci in kako bodo premagovale začetne nerodnosti v negi bolnika. Predhodne strokovne ekskurzije na bolniške enote zdravstvenih ustanov z ustrezno razlago in neprijetnimi prvimi vtisi so posnemanja vredne dejavnosti.

Navodila o izvajanju praktičnega pouka, seznanitev z vsemi stalnimi in honorarnimi učiteljicami za nego bolnika, preprečijo marsikatero zagato, ki bi občutljivi učenki pokvarila že prvi dan praktičnega pouka.

Čiste, urejene, v predpisano delovno obleko oblečene učenke, ki v higienski obutvi hodijo mirno in ljubeznivo pozdravljajo bolnike in delavce bolniških enot, so lahko pravi okras sleherne zdravstvene ustanove.

Prepričana sem, da je pripravljenost učenk na aktivno sodelovanje v procesu praktičnega pouka velika. Treba jih je nevsiljivo voditi, jim bolj svetovati kot ukazovati in jih na sto različnih načinov voditi k zastavljenim učnim smotrom. Sproti je potrebno ugotavljati, kaj znajo, ne pa česa ne znajo, spoznavati, v čem so uspešnejše, in to razvijati — pa bomo pokrili vse tiste naloge, ki naj jih opravljajo medicinske sestre. Na tak način bomo marsikatero učenko navdušili za razširjeno in poglobljeno delo ob bolniku in marsikatero že izšolano medicinsko sestro zadržali v zdravstveni službi.

Večina učenk je delavnih, za tiste, ki zaostajajo, pa se najdejo načini, da se sčasoma uvrstijo celo med prve. Ne smemo pozabiti, da je utemeljena pohvala dobro vzgojno sredstvo. Učenke šol za medicinske sestre so mlade. Pri praktičnem pouku se morajo večkrat privajati na nova okolja, na različne ljudi, na različne metode dela in učenja, pa tudi na različna doživetja, ki bistveno vplivajo na njihovo učenje in na njihov osebnostni razvoj. Priznati je treba, da je prispevek medicinskih sester — učiteljic in učenk, zlasti glede kvalitete dela in kvalitete odnosov do bolnikov, kar precejšen. Razen tega učenke prinašajo v bolnišnice mladostno vedrino in razpoloženje, ob katerem lahko prezremo tudi kakšno nebi-stveno nerodnost.

Zdravstvena služba v bolnišnici in izven nje nam z vsemi materialnimi sredstvi, s svojimi oskrbovanci in z aktivnim sodelovanjem nekaterih delavcev daje bistvene pogoje za izvajanje praktičnega pouka. Brez pridržka si upamo trditi, da imajo največji delež v učnovzgojnem delu prav medicinske sestre, čeprav se lahko

pohvalimo, da se iz leta v leto več a število sodelujočih iz vrst zdravnikov in drugih zdravstvenih strokovnjakov. S postopnim razširjenjem učnovzgojne dejavnosti na učnih bazah za praktični pouk želimo doseči, da bi sleherni delavec v ustanovi pri-
speval svoj delež k izobrazbi in vzgoji naših učenk — bodočih medicinskih sester. Znano je namreč, da mladega človeka ne vzgaja in izobražuje le šola — ampak vsakdo, kdor z mladimi sodeluje in jih spoštuje. Sodelovanje na področju vzgoje in izobraževanja med zdravstveno službo in v šolah za medicinske sestre je staro to-
liko, kot so stare sestrške šole. Doseženi uspehi nas ne smejo uspavati, prizadevati si je treba za kvalitetni napredek.

Dopolnjevanje, posodobitev in realizacija učnih načrtov je skupna naloga stalnih in honorarnih učiteljic za nego bolnika, pa tudi drugih, ki sodelujejo v učnovzgojnem procesu. V bistvenih dejanjih in delovnih postopkih se moramo do-
govoriti za enotna načela. Dopolnjevati moramo delo drug drugega. Sodelovanje med zdravstveno službo in šolami za medicinske sestre mora biti načrtno, stalno, enakopravno in odgovorno.

Delo z mladimi je zahtevno, a tudi lepo. Bolj izkušeni vgrajujejo v učeče se svoje znanje in življenjske modrosti, mlajši prinašajo v to sodelovanje mladostni polet, velikokrat nas obogatijo z novimi idejami, z mladostno radovednostjo. V sodobnem učnovzgojnem procesu dajemo vsi in vsi sprejemamo.

Vir: Republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo:
»Profil poklica medicinska sestra«.

NEKAJ BISTVENIH VPRAŠANJ IZ STABILIZACIJSKIH PROGRAMOV ZDRAVSTVENIH ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA

1. Varčevati pri pisarniškem materialu, rentgenskih filmih, laboratorijskih potreb-
ščinah, čistilih ipd.;
2. hraniti minimalne količine zalog, da ne bi čez mero vezali obratnih sredstev;
3. racionalizirati porabo kurjave, vode, elektrike;
4. smotno uporabljati medicinski pribor za enkratno uporabo;
5. pripravljati hrano bolnikom strogo v okviru količinskih in kaloričnih norma-
tivov in zmanjšati množino odpadkov;
6. vožnje bolnikov z reševalnimi avtomobili uporabljati le v primerih utemeljenih
indikacij;
7. ekonomično in racionalno nabavljati vsa osnovna sredstva, zlasti drage aparate;
8. povečati vlogo samoupravnih delavskih kontrol.

NOVIS št. 8/1975